

Nota actieve informatieplicht

2020-2023

Voorwoord

Een oud spreekwoord zegt het treffend: Kennis is macht. Daarom is het nodig dat zowel de raad als het college tijdig over alle relevante informatie beschikken. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar toch blijkt dat in de praktijk soms toch lastig te zijn. Daarom is het zinvol om als raad en college van tijd tot tijd stil te staan bij hoe wij daar in Apeldoorn invulling aan geven. Wat gaat goed en op welke punten kan het beter? Zijn onze spelregels helder?

Niet alleen voor de raad en het college zijn bovenstaande vragen van belang. We hebben de afgelopen jaren weer nieuwe medewerkers aangenomen en voor deze en de zittende medewerkers is het belangrijk te weten wanneer het college de raad moet informeren. De medewerkers moeten zich vrij voelen om als daar aanleiding voor is aan de bel te trekken. Dat vraagt om vakmanschap en een cultuur, waarbij organisatie en bestuur elkaar als vanzelfsprekend weten te vinden.

Het onderwerp actieve informatieplicht is natuurlijk niet nieuw en in 2013 is de vorige nota verschenen. In essentie is het toen beschreven samenspel tussen ongevraagd (actief) verstrekken van informatie en het verstrekken van informatie n.a.v. vragen van de raad (= passief informeren) niet gewijzigd. Wel zijn in deze nota doelstellingen en evaluatiemomenten toegevoegd.

College van burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Voorwoord

Samenvatting

1. Algemeen
 - 1.1 Waarom (nu) deze nota
 - 1.2 Relevante wetgeving en raads kader
 - 1.3 Actieve informatieplicht en (passieve) informatievoorziening
 - 1.4 Doelstellingen

2. Actieve informatieplicht bij ingrijpende gevolgen
 - 2.1 Melding aan de raad van urgente ontwikkelingen
 - 2.2 Rol van de Planning en Control documenten
 - 2.3 Achtergrondinformatie

3. Actieve informatieplicht bij besluitvorming
 - 3.1 Actieve informatieplicht bij aanpassing van beleid en kaders
 - 3.2 Besluiten waarbij de raad wensen en bedenkingen kenbaar kan maken

4. Openbare versus niet openbare informatie
 - 4.1 Openbaar tenzij
 - 4.2 Informatie onder geheimhouding
 - 4.3 Procedure verstrekken informatie onder geheimhouding
 - 4.4 Niet openbare informatie
 - 4.5 Procedure openbaarmaking van niet openbare informatie
 - 4.6 Vertrouwelijke stukken

5. Spelregels bij financiële afwijkingen
 - 5.1 Rapportage van financiële afwijkingen
 - 5.2 Richtlijn begrotingswijzigingen

6. Monitoring, kosten en risico's
 - 6.1 Informatievoorziening, monitoring en evaluatie
 - 6.2 Kosten
 - 6.3 Risico's

Bijlage

- A: Verordening actieve informatieplicht 2010

Samenvatting

Voor een goed samenspel tussen raad en college is het nodig dat beide beschikken over alle relevante informatie. Het college staat daarbij haast onvermijdelijk op voorsprong en de raad moet er daarom op kunnen vertrouwen dat het college haar altijd tijdig informeert. De wetgever heeft dit onderkend en de actieve informatieplicht verankerd in de gemeentewet. In Apeldoorn is dit uitgewerkt in de Verordening Actieve Informatieplicht 2010. Deze nota is in feite een toelichting op die (ongewijzigde) verordening en laat zien hoe het college en de raad een en ander vormgeven.

Over dit onderwerp is in 2013 de vorige nota verschenen. In essentie bevat deze nota geen nieuwe elementen, wel is deze op een aantal punten geactualiseerd en is als doelstelling opgenomen dat in 2023 de raad vindt dat het college overall gezien goed invulling geeft aan haar informatieplicht. Dit door een goede beoordeling van raadsleden op een aantal wezenlijke aspecten. Tevens is in het laatste hoofdstuk o.a. het moment van de evaluatie van de nota benoemd.

De nota gaat eerst in op de begrippen actieve en passieve informatie. Als het college uit eigen beweging informatie geeft is dat invulling van de actieve informatieplicht. Daarnaast beantwoordt het college vragen van de raad. Dan is sprake van invulling van de passieve informatieplicht.

Hoofdstuk 2 en verder gaat in op de “wat gaan we ervoor doen” vraag.

Bij de informatieplicht rond ingrijpende gevolgen komt onder meer de rol van het Planning en Control instrumentarium aan de orde. Het is niet efficiënt om bij iedere afwijking een afzonderlijke melding naar de raad te doen. Daarom zijn de afzonderlijke meldingen beperkt tot de urgente ontwikkelingen en komen de overige meestal in de tussentijdse rapportage (TURAP) en de jaarrekening terug.

Bij de informatieplicht bij besluitvorming wordt aandacht besteed aan de zogenaamde voorhangprocedure. In bepaalde gevallen heeft de wetgever geregeld dat, hoewel die besluiten de verantwoordelijkheid van het college zijn, de raad voorafgaande aan het definitieve besluit het recht heeft wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Het uitgangspunt is dat alle informatie openbaar is, tenzij. Daarbij gaat de nota in op de vraag of informatie, die onder geheimhouding valt of niet openbaar aan de raad is verstrekt wel of niet invulling is van de actieve informatieplicht. Aangezien niet openbare informatie deels op enig moment openbaar gemaakt kan worden komt ook dat aspect in de nota aan de orde.

Tot slot speelt het Planning en Control instrumentarium (TURAP en jaarrekening) een belangrijke rol bij de informatievoorziening. Daarvoor is een afspraak over de rapporteringsgrens bij financiële afwijkingen en begrotingswijzigingen nodig. De nota geeft ook daarvoor de spelregels.

01 | Algemeen

1.1 Waarom (nu) deze nota

De vorige nota dateert uit 2013 en is daarmee inmiddels 5 jaar oud. De verordening Actieve informatieplicht dateert uit 2010. Hoewel er geen dringende redenen waren om de verordening en de nota te herzien zijn er gaande weg wel punten anders ingevuld. Zo is in overleg met de raad gekozen voor een gewijzigde opzet van de Planning en Control cyclus en is het moment van bespreking van de TURAP aangepast. Bij de vorige actualisatie zijn regels vastgelegd over het moment van openbaar maken van niet openbare informatie. Die regels zijn nog geldig, maar wel moet de implementatie daarvan verder vorm gegeven worden. De nota is iets anders opgezet, zodat deze nu in lijn is met de afspraken daarvoor uit de nota Versterking van de beleidscyclus.

Het onderwerp actieve informatieplicht is belangrijk. Als hier geen goede invulling aan wordt gegeven dan kan dit potentieel leiden tot majeure politieke discussie. Vandaar dat het goed is dat het college en de raad het onderwerp één keer per raadsperiode bespreken om vast te stellen hoe het in de praktijk met de actieve informatieplicht gesteld is en wat de doelstelling voor de komende periode moet zijn. Deze nota kan dienen als basis voor die discussie. Tot slot is het van belang dat voor (nieuwe) medewerkers helder is welke spelregels in Apeldoorn gelden.

1.2 Relevante wetgeving en raads kader

De actieve informatieplicht is gebaseerd op artikel 169 (2e, 4e en 5e lid) en artikel 180 2e lid van de Gemeentewet. Daarin staat dat het college, ieder lid van het college afzonderlijk en de burgemeester de raad over alles moet informeren, dat deze voor de uitoefening van de kaderstellende en de controlerende taak nodig heeft. Het college kan zich er daardoor nooit beroepen dat de raad bepaalde informatie niet heeft gevraagd.

De actieve informatieplicht wordt meestal ingevuld door het college als geheel. Het college biedt de informatie via een collegebesluit c.q. -brief aan de raad aan. Daarnaast heeft de burgemeester ook een actieve informatieplicht als het zijn eigen zelfstandige bevoegdheden betreft.

Deze wettelijke kaders zijn vertaald in de Verordening actieve informatieplicht.

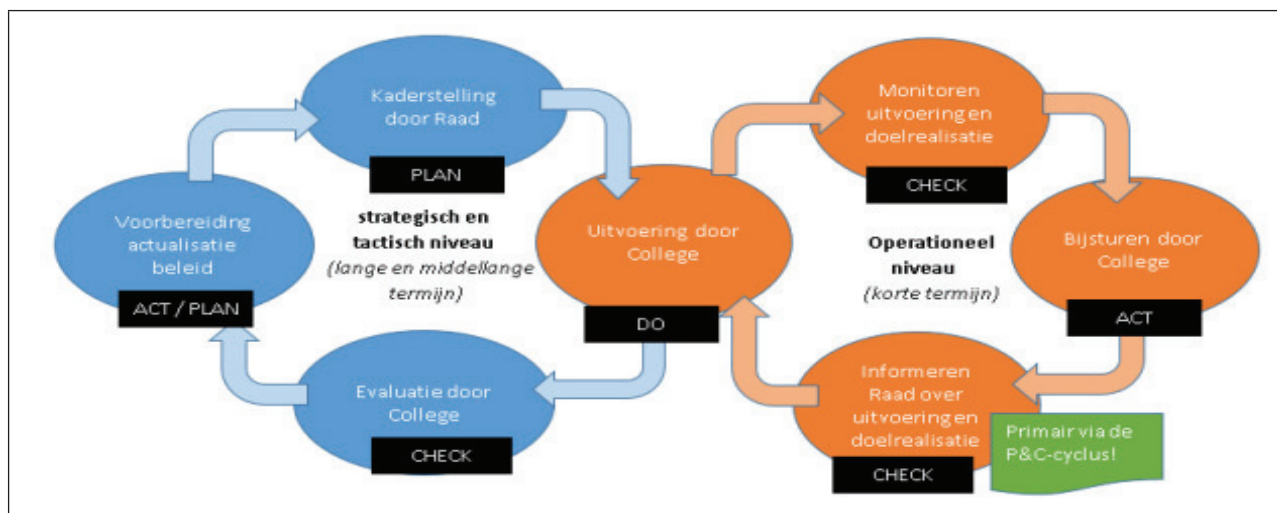
1.3 Actieve informatieplicht en (passieve) informatievoorziening

Als het college uit eigen beweging informatie geeft is sprake van invulling van de actieve informatieplicht. Daarnaast beantwoordt zij vragen van de raad. Dan is sprake van de invulling van de passieve informatieplicht.

Voor de invulling van de informatieplicht gelden de volgende uitgangspunten:

- De informatieplicht wordt zo efficiënt mogelijk ingevuld via een combinatie van actieve en passieve informatie.
- De informatie is op hoofdlijnen, maar bij politiek gevoelige onderwerpen uitgebreider;
- De informatie dient tijdig te zijn, zodat de raad voldoende handvatten heeft om zijn taak goed te kunnen vervullen. Informatie wordt gedurende het hele beleidsproces verstrekt: in de voorbereidende, besluitvormende en uitvoerende fase en n.a.v. de beleidsevaluatie;
- Als sprake is van besluitvorming krijgt de raad de relevante informatie meestal als collegevoorstel. Bij ingrijpende gevolgen kan dat bijvoorbeeld ook in de vorm van een korte aanbiedingsnota of brief zijn, die de onderliggende stukken kan vergezellen.

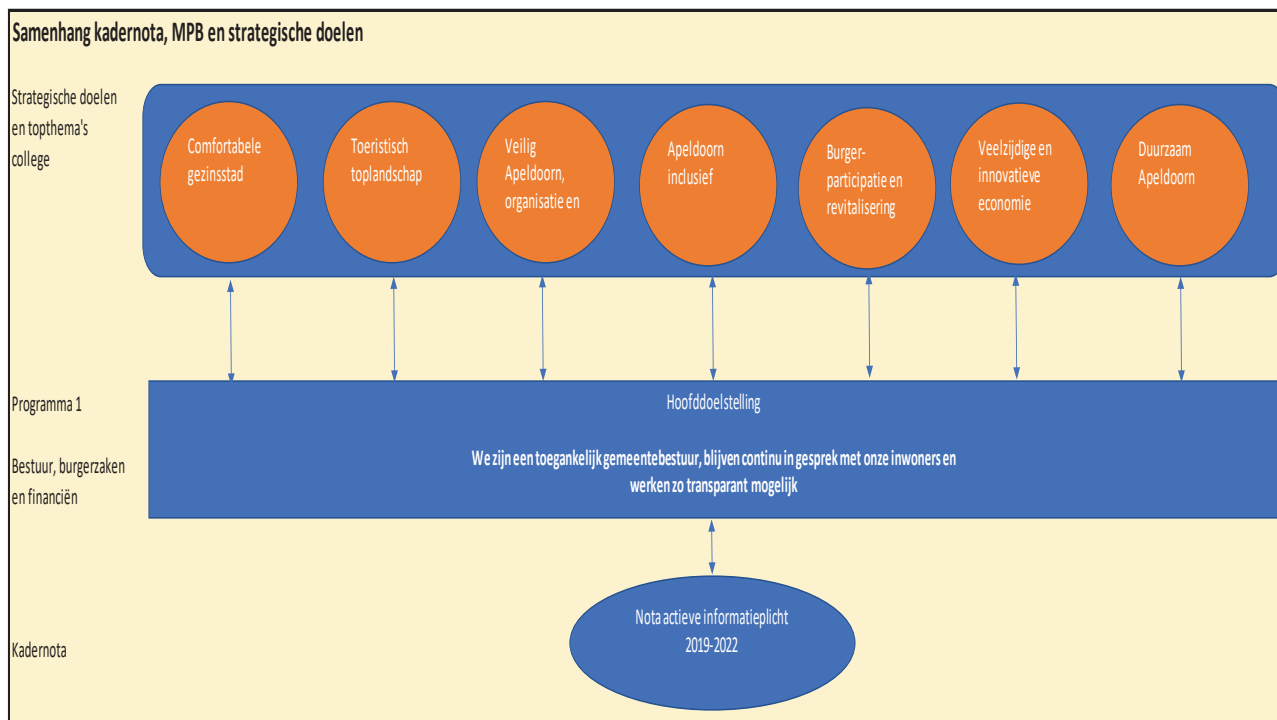
In de kadernota Versterking van de beleidscyclus 2018-2022 is onderstaand schema opgenomen van de beleidscyclus.

Zoals uit het schema blijkt is ook in die nota aangegeven dat het college de raad (actief) informeert over de uitvoering en de doelrealisatie en dat zij dat primair via de P&C cyclus doet. Dat uitgangspunt sluit aan met de uitgangspunten in deze nota.

1.4 Doelstellingen

In de Meerjaren Programma Begroting 2019 is de nota Actieve informatieplicht gekoppeld aan Doel 4 "Onze organisatie is in control". In de MPB is inhoudelijk verder geen informatie opgenomen. De huidige koppeling aan de paragraaf bedrijfsvoering is begrijpelijk aangezien de organisatie hieraan voor een groot deel invulling moet geven. Naar de toekomst is gezien het bestuurlijke belang een koppeling aan Programma 1 echter logischer.

Doelstelling

De gemeenteraad is overall tevreden met de wijze waarop het college van B&W invulling geeft aan haar (actieve) informatieplicht.

Hoe gaan we dat monitoren

In 2021 en 2023 halen we op hoe de raad de invulling ervaart. In 2023 halen we daarbij tevens op in hoeverre een actualisatie van de huidige nota op dat moment noodzakelijk is of dat deze nota voor een nieuwe periode ongewijzigd kan blijven.

Streven is dat de raad de informatieplicht een voldoende tot goede waardering geeft op de volgende aspecten:

- Het college informeert de raad actief tijdig op hoofdlijnen over de opgetreden ontwikkelingen met ingrijpende gevolgen;
- Het college verstrekt tijdig en actief de informatie die de raad bij besluitvorming voor haar kaderstellende rol nodig heeft;
- Het college beantwoordt tijdig en compleet de door de raad gestelde vragen (passieve informatievoorziening);
- Bij financiële afwijkingen houdt het college zich aan de gestelde spelregels voor de rapportage van afwijkingen en het maken van begrotingswijzigingen;
- De voor het openbaar maken van niet openbare informatie gestelde richtlijnen werken .

Hoewel het college en de organisatie alles in het werk zullen stellen om de spelregels voor alle dossiers en afwijkingen na te leven, kunnen er incidenten voorkomen waar dit niet lukt. Bij majeure incidenten worden die geëvalueerd zodat daaruit lessen getrokken kunnen worden.

02 | Actieve informatieplicht bij ingrijpende gevolgen

2.1 Melding aan de raad bij urgente ontwikkelingen

Gedurende een jaar kunnen zich ontwikkelingen voordoen op bestuurlijk, juridisch of financieel vlak of (nieuwe) risico's optreden. Hoe het college de raad daarover informeert hangt af van de vraag of sprake is van een ingrijpende afwijking. Een ontwikkeling kan zodanig urgent zijn, dat het college de raad zo spoedig mogelijk informeert nadat zij daarvan kennis heeft genomen. Daarvan kan sprake zijn als de ontwikkeling op korte termijn een ingrijpend besluit van het college en/of de raad vereist. Maar ook een brede maatschappelijke en/of media-aandacht kan reden zijn om de raad direct te willen informeren. Bijvoorbeeld als de verwachting is dat raadsleden daar vanuit de samenleving op worden aangesproken. Een andere reden kan zijn dat sprake is van een politiek gevoelige kwestie of dat de integriteit van het bestuur in het geding is. Uit de woordkeus blijkt dat een strakke definiëring van het begrip urgente ingrijpende gebeurtenis geen recht doet aan het politieke proces. Het college zal daar met de raad zo goed mogelijk invulling aan geven.

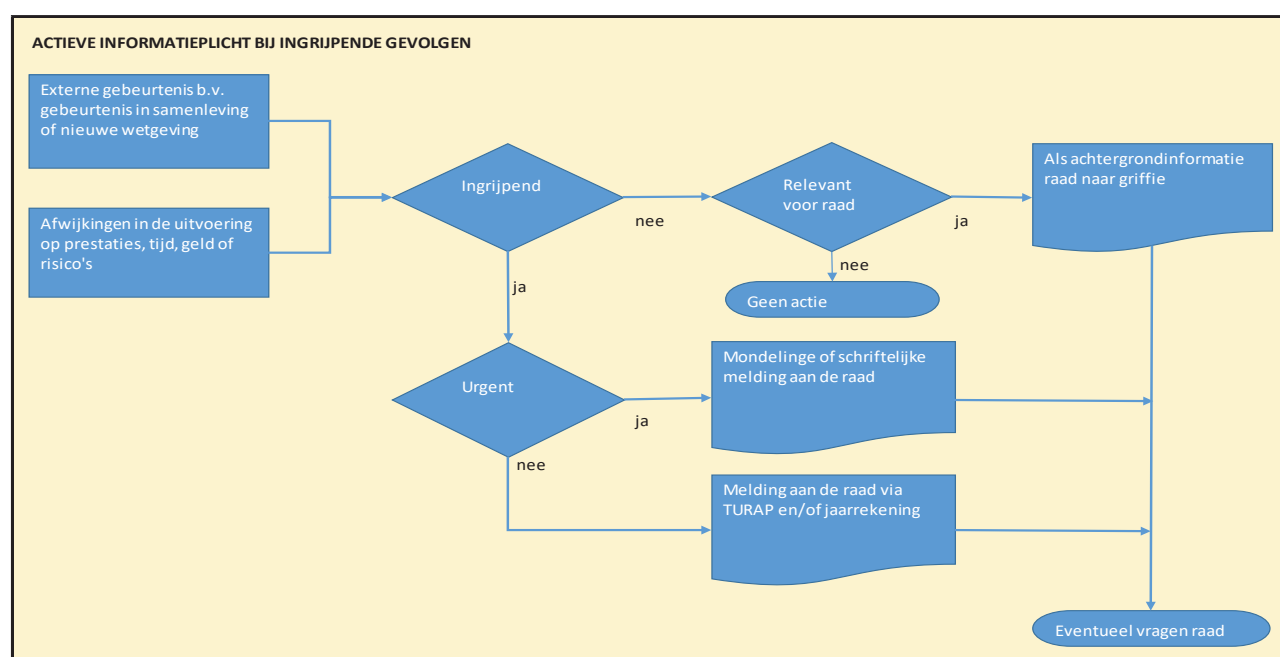
2.2 Rol van de Planning en Control documenten

Indien geen sprake is van een urgent karakter informeert het college de raad primair via de tussentijdse rapportage en de jaarrekening. De TURAP geeft op de onderdelen prestaties, risico's en geld inzicht in (ingrijpende) afwijkingen op de taakvelden die op dat moment zijn te overzien. Ook vindt de raad daar de maatregelen die het college heeft genomen of van plan is aan de raad voor te leggen. Tussen de TURAP en de jaarrekening kan veel tijd zitten. Daarom informeert het college de raad in december over grote financiële afwijkingen ten opzichte van de TURAP. In de voorjaarsnota ontvangt de raad op basis van de jaarrekening en de 1e maanden van het lopende jaar een doorkijk naar het volgende boekjaar. De Voorjaarsnota is voor de raad het kaderstellende instrument waarin de koers voor de komende MPB wordt uitgezet. De meest recente jaarrekening en de eerste maanden van het lopende jaar leveren daarvoor input. Deze eerste doorkijk geeft inzicht in de belangrijkste afwijkingen te opzichte van de MPB inclusief het risicobeeld.

2.3 Achtergrondinformatie

Achtergrondinformatie leent zich niet voor de TURAP. Een collegelid kan die via de griffie c.q. het raadspresidium aan laten bieden. Dit zal meestal in de vorm van een collegebesluit zijn. Denk aan de voortgangsrapportages over grote projecten of voortgangsrapportages van derden, beleidsnotities, samenvattingen, brieven en mondelinge berichtgeving.

Samenvattend ziet de afweging over hoe de raad geïnformeerd wordt er als volgt uit:

03 | Actieve informatieplicht bij besluitvorming

3.1 Actieve informatieplicht bij aanpassing van beleid en kaders

De tweede informatiestroom hangt samen met de collegebesluiten. Als er sprake is van een ontwikkeling met ingrijpende gevolgen kan dit reden zijn het beleid bij te stellen en als dit raadskaders raakt ontvangt de raad daartoe een voorstel. Dit speelt bijvoorbeeld als een besluit:

- zodanig ingrijpende gevolgen heeft dat het niet binnen de door de raad vastgestelde financiële, beleidsinhoudelijke of procedurele (o.a. tijd en inspraak) kaders past, of
- betrekking heeft op een beleidsterrein waar nog geen kaders voor zijn, of
- een (majeure) wijziging tot gevolg heeft in de risico's die de gemeente loopt.

Bijzonder punt betreft de voorhangprocedure op basis van artikel 169 juncto 160 van de Gemeentewet. Dit onderwerp wordt inhoudelijk in de volgende paragraaf nader toegelicht.

Ten slotte ontvangt de raad als invulling van de actieve informatieplicht de **openbare** notulen en parafenlijsten. De openbare besluitenlijsten staan op de internetsite. Deze stukken kunnen de raad aanleiding geven om te vragen om meer informatie.

3.2 Besluiten waarbij de raad wensen en bedenkingen kenbaar kan maken

In de Gemeentewet staan onderwerpen die weliswaar binnen de bevoegdheid van het college vallen, maar waar het conceptbesluit vooraf aan de raad moet worden voorgelegd. Dit via de voorhangprocedure. De raad krijgt zo vóór de definitieve besluitvorming de kans wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Met name betreft dit:

- a. het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen;
- b. het voeren van rechtsgedingen en het maken van bezwaar namens de gemeente of het gemeentebestuur (de raad, het college of de burgemeester);
- c. de instelling, wijziging en afschaffing van (jaar)markten;
- d. het voorbereiden van de civiele verdediging.

Bovenstaande geldt alléén bij **ingrijpende gevolgen**. Dit is geen dichtgetimmerd verhaal en daarom zal het college bij twijfel dit afstemmen met het raadspresidium. Bij punt a. is hiervan in ieder geval sprake bij:

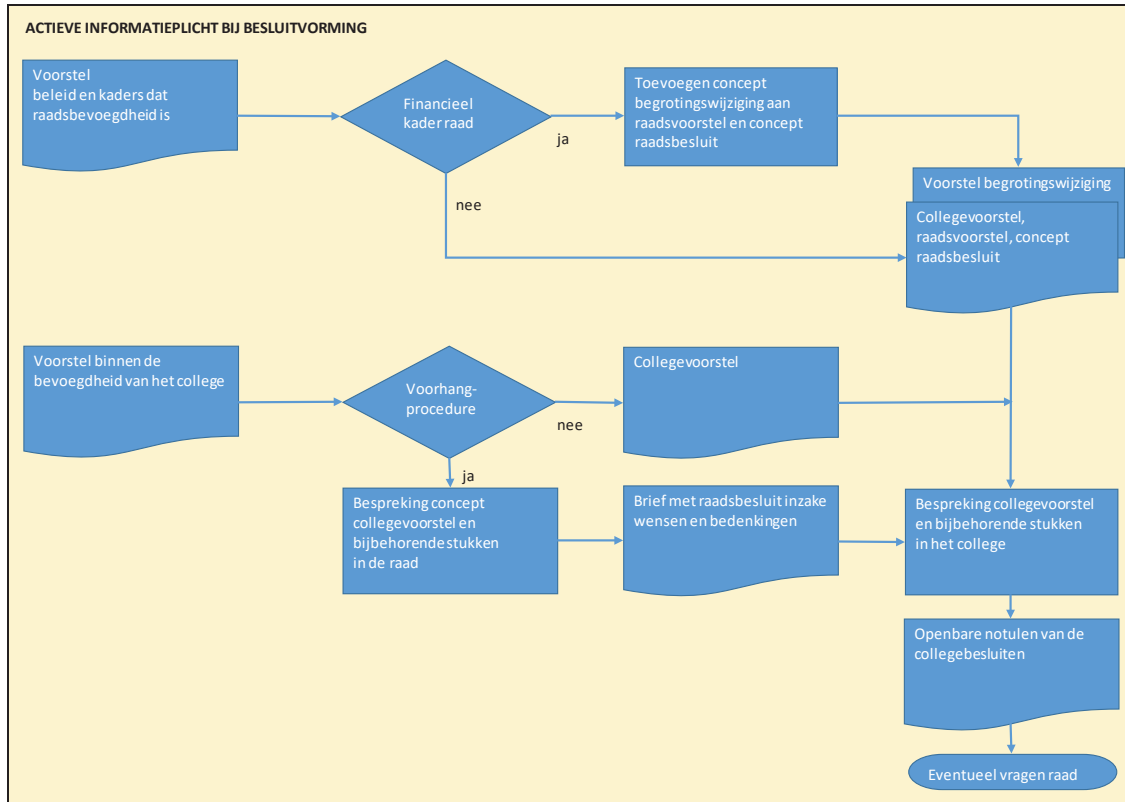
1. privaatrechtelijke rechtshandelingen inzake overeenkomsten met andere bestuursorganen die de vaststelling van beleid raken;
2. het aanvaarden van een schenking, waaraan (majeure) bezwarende lasten of voorwaarden van enig gewicht dan wel financiële consequenties, die de beschikbare budgetten te boven gaan, zijn verbonden;
3. bindende afspraken voor zover de bevoegdheid van de raad in het geding is, bijvoorbeeld door financiële toezeggingen of het wijzigen van een bestemmingsplan. Dit kan met name spelen bij het aangaan van projectovereenkomsten voor woningbouw- of andersoortige bouw- of ontwikkelingsprojecten of (intentie)overeenkomsten inzake (randvoorwaarden van) particuliere bouw- of ontwikkelingsprojecten.

Bij punt b. kent de wet een uitzondering als het besluit geen uitstel duldt. Dan moet het college de raad z.s.m. over het **genomen** besluit informeren.

Verder geldt een actieve informatieplicht als het college besluit tot oprichting en deelneming in privaatrechtelijke rechtspersonen. Het criterium ingrijpende gevolgen geldt dan niet, de raad ontvangt deze conceptbesluiten altijd.

Zoals in de Verordening staat besluit de raad met meerderheid van stemmen over de wensen en bedenkingen. De uitkomst komt terug in de besluitenlijst en de raad stelt het college daarover via een brief op de hoogte. Dit geldt zowel als de raad geen wensen en bedenkingen heeft als wanneer die er wel zijn. Als binnen 6 weken geen wensen of bedenkingen kenbaar gemaakt zijn, mag het college er vanuit gaan dat deze er niet zijn. De definitieve collegebesluiten ontvangt de raad ter kennisname. Indien is afgeweken van het advies van de raad geeft het college dat uiteraard aan.

Dit hoofdstuk is samengevat in onderstaand schema.

04 | Openbare versus niet openbare informatie

4.1 Openbaar tenzij

Op basis van artikel 169 lid 2 van de Gemeentewet verstrekt het college de raad alle informatie die de raad nodig heeft of vraagt. Dit met uitzondering van informatie, waarvan het verstrekken in strijd is met het openbaar belang. Hiervan kan slechts bij zwaarwegende omstandigheden sprake zijn. De informatie is in principe openbaar. Indien de informatie (nog) niet buiten de organisatie verstrekt kan worden ontvangt de raad deze onder geheimhouding of niet-openbaar. Ook deze informatie is invulling van de actieve informatieplicht. Dit echter alleen als het college de **raad als orgaan** informeert. Schematisch ziet dit er zo uit:

	Verstrekt aan		
	Raad	Raadsleden	College
a. Verstrekt door college			
Openbaar, niet openbaar, geheim	Actief informeren		
Openbaar, niet openbaar, geheim		Niet actief	
b. Ambtelijke notities			
Openbaar, niet openbaar, geheim, vertrouwelijk			Niet actief

4.2 Informatie onder geheimhouding

Geheimhouding kan alleen opgelegd worden als voldaan wordt aan één van de criteria die genoemd worden in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Denk daarbij aan:

- de eenheid van de Kroon en de veiligheid van de Staat;
- vertrouwelijk aan de overheid ter beschikking gestelde bedrijfs- en fabricagegegevens;
- persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming;
- betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- economische of financiële belangen van de gemeente;
- opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- het belang van de geadresseerde om daarvan als eerste kennis te nemen;
- eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (privacy);
- voorkomen van onevenredige bevoordeling en benadeling van betrokkenen.

Indien de raad “onder geheimhouding” informatie ontvangt gebeurt dat o.b.v. de artikelen 25, 55 en 86 van de Gemeentewet. Aan het opleggen van geheimhouding zijn wettelijk procedurele en vorm aspecten verbonden. De invulling is mede afhankelijk van wie de geheimhouding oplegt (burgemeester, college, (raads)commissie of raad) en aan wie de geheimhouding wordt opgelegd

4.3 Procedure verstrekken informatie onder geheimhouding

Als het college aan de raad informatie onder geheimhouding wil verstrekken, dan dient de raad in de eerstvolgende raadsvergadering daarover een besluit te nemen. Als de raad besluit de geheimhouding niet te bekrachtigen vervalt de verplichting tot geheimhouding.

Het college kan ook aan individuele raadsleden informatie onder geheimhouding verstrekken. In dat geval is géén bekrachtiging door de raad vereist. Ook bepaalt het college dan wanneer het geheimhoudingskarakter vervalt. Indien een persoon informatie, die onder geheimhouding is verstrekt, naar buiten brengt staan daar strafrechtelijke sancties op.

4.4 Niet openbare informatie

In Apeldoorn wordt het regiem geheimhouding slechts incidenteel gebruikt. In plaats daarvan wordt het regiem “niet openbaar” gebruikt voor onderwerpen, waarvoor een geheimhoudings-regiem te belastend wordt gevonden. In principe kan het college of de raad aan een stuk of bespreking een niet-openbaar karakter toekennen. Het college zal dat met name doen als er nog sprake is van stukken voor intern beraad of als een belang op grond van de WOB dat vraagt.

Het begrip niet openbare informatie is niet in een wet geregeld. Dat betekent dat als een raadslid niet-openbare informatie misbruikt daar geen strafrechtelijke sancties op staan. Er kan wel sprake zijn van een overtreding van artikel 2:5 van de Algemene Wet Bestuursrecht. Dat artikel verplicht een ambtenaar, college- of raadslid tot geheimhouding als deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de stukken vertrouwelijk zijn. In alle andere gevallen komt het er echter op neer dat de huidige praktijk wordt gecontinueerd. Dat wil zeggen dat het vooral een kwestie van vertrouwen is, dat raad en college over en weer in elkaar moeten hebben.

4.5 Procedure openbaarmaking van niet openbare informatie

Het uitgangspunt is dat alle informatie openbaar is, tenzij. Daarbij gelden de volgende spelregels.

- Op grond van de archiefwet is de maximale termijn dat een stuk niet openbaar is 75 jaar.
- Archiefbescheiden die niet voor vernietiging in aanmerking komen worden na twintig jaar in de archiefbewaarpplaats opgenomen. In principe zijn alle daar opgenomen stukken openbaar, tenzij bij overdracht expliciet is bekrachtigd dat sprake is van een niet-openbaar stuk.
- Voor niet openbare stukken in verband met de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer geldt dat bij een concreet verzoek altijd opnieuw een afweging gemaakt moet worden tussen de belangen van de aanvrager en de privacy van de betrokkene(n).
- Als er sprake is van bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan ons zijn meegedeeld, is er sprake van een absolute weigeringsgrond tot openbaarmaking d.w.z. dat er geen belangenafweging mag worden gemaakt en dat de gegevens per definitie niet openbaar zijn. Dat heeft tot gevolg dat ook later openbaarmaking niet mogelijk is. Als de Wet open overheid (Woo) in werking treedt dan wordt deze weigeringsgrond waarschijnlijk relatief waardoor er wel een belangenafweging moet worden gemaakt. Het is echter nog niet bekend wanneer deze wet in werking treedt en daarnaast wordt het wetsvoorstel geregeld aangepast zodat we in deze nota hier niet op vooruit kunnen lopen.
- Indien sprake is van informatie die niet-openbaar is i.v.m. het belang van de geadresseerde om daarvan als eerste kennis te nemen, vervalt het karakter niet-openbaar na vijf werkdagen. Op het moment dat deze informatie bij het Presidium besproken wordt mag deze ervan uitgaan dat deze informatie inmiddels “openbaar” is geworden.

Voor de overige niet-openbare collegebesluiten zal in het collegevoorstel beargumenteerd worden waarom de stukken niet openbaar gemaakt kunnen worden. De argumentatie is van belang, omdat als later een NO-stuk opgevraagd wordt voor de dan bij afweging betrokken personen duidelijk moet zijn waarom oorspronkelijk voor het NO-karakter gekozen is. Daarbij wordt dan opnieuw het belang van het niet-openbaar maken afgewogen tegen het maatschappelijk belang van het openbaar maken.

4.6 Vertrouwelijke stukken

Tot slot kent het college vertrouwelijke stukken. Het gaat daarbij met name om stukken voor intern beraad. Bij de collegevergaderingen gaat het dan bijvoorbeeld om stukken die nog niet voldragen zijn en dienen ter voorbereiding op formele besluitvorming. Veelal bevatten deze stukken nog persoonlijke beleidsopvattingen. Ook kan het gaan om denkrichtingen of meningsvorming. De aanduiding niet-openbaar is dan niet altijd afdoende.

Niet-openbare stukken zijn namelijk voor iedere persoon binnen de organisatie beschikbaar voor zijn of haar werk. Met de aanduiding vertrouwelijk is de kring van geïnformeerden veel kleiner, maar toch nog groter dan bij de categorie geheime besluitvorming.

05 | Spelregels bij financiële afwijkingen

5.1 Rapportage van financiële afwijkingen

De in de vorige hoofdstukken opgenomen spelregels gelden ook voor financiële afwijkingen. Als sprake is van een zodanig ingrijpende afwijking, dat niet op de TURAP of rekening gewacht kan worden, krijgt de raad daar een mondelinge of schriftelijke melding van. Dat geldt dus ook als er sprake is van een zodanig omvangrijke financiële afwijking, dat die dwingt tot een ingrijpende bijstelling van het beleid. Maar een kleine financiële afwijking kan een zodanige politieke dimensie hebben, dat het college ook dan de raad daarvan direct op de hoogte wil stellen.

Financiële afwijkingen zonder een urgent karakter meldt het college de raad in de TURAP en de jaarrekening. Daarbij geldt voor de TURAP als richtsnoer een minimumbedrag van € 200.000. In de jaarrekening treft u een verantwoording van de afwijkingen boven dat bedrag aan. Uiteraard wordt een kleinere afwijking die politiek relevant is wél toegelicht.

Het college krijgt in het 4e kwartaal een aanvullende rapportage van financiële verschillen en kan op grond daarvan de raad informeren. Indien gezien de spelregels uit paragraaf 2.1 een urgente melding op zijn plaats is, krijgt de raad op grond daarvan eveneens informatie.

5.2 Richtlijn begrotingswijzigingen

Het college legt de raad een begrotingswijziging voor als sprake is van een inhoudelijke beleidswijziging met financiële consequenties. Die spelregel geldt zodra het financiële kader zoals de raad dat in de MPB heeft vastgesteld in het geding is. Afhankelijk van het autorisatieniveau dat de raad daartoe vaststelt (begrotingsprogramma of taakveld) legt het college de raad de verschuiving van budgetten tussen begrotingsprogramma of taakvelden voor. Ook legt het college de raad voor nieuwe kredieten en projecten. Indien voor kredieten en projecten door een wijziging in de bijdrage van derden een reële keuzeoptie voor de raad ontstaat legt zij ook een begrotingswijziging voor. Indien de bijdrage specifiek voor een project of krediet bestemd is dan volstaat in principe een melding in de TURAP en/of jaarrekening. Indien politiek relevant kan bij urgente zaken een eerdere melding nodig zijn. Verder verdient het niet de voorkeur een begrotingswijziging op te stellen. Daarvoor zijn twee redenen. Ten eerste legitimeert de raad door de begrotingswijziging de afwijking. Het is zuiverder de afwijking te laten rapporteren en vervolgens het college de kans te geven om waar mogelijk bij te sturen. Als daartoe een beleidswijziging nodig is, is een raadsvoorstel met een begrotingswijziging altijd nog mogelijk. Ten tweede geeft het achterwege laten van een wijziging een beter beeld van de verschillen tussen de jaarrekening en de begroting. Als afwijkingen via begrotingswijzigingen verwerkt worden, ontstaat de situatie waarin de rekening en de begroting aan elkaar gelijk zijn. Dit past niet bij de rol van de jaarrekening als verantwoordingsinstrument. Samengevat is bovenstaande als volgt:

Beleids-wijziging	Categorie	Informeren of goedkeuren door College en raad	Begrotings-wijziging
Ja	Nieuw beleid of wijziging van inhoudelijk bestaand beleid en nieuwe kredieten, ongeacht bedrag	Goedkeuring via MPB of separaat voorstel	Ja
Nee	Bij (wijziging in) bijdragen van derden in een project of krediet, waarbij voor de raad sprake is van reële keuzemogelijkheid. Dit ongeacht het bedrag.	Goedkeuring via MPB of separaat voorstel	Ja
Nee	Overige (wijzigingen in) bijdragen van derden in project en krediet boven € 200.000 in een jaar waarbij geen keuzemogelijkheid bestaat voor de raad.	Informeren in TURAP en/of jaarrekening of separaat voorstel	Nee
Nee	Afwijkingen in de algemene dienst boven de € 200.000	Informeren via TURAP en/of jaarrekening of (bij urgente zaken) separaat voorstel	Nee
Nee	Afwijkingen in kredieten of projectuitgaven boven de € 200.000 (dit voor de totale looptijd van het project of krediet)	Informeren via de TURAP en/of rekening. Eind decharge via de jaarrekening of (bij urgente zaken) separaat	Nee

06 | Monitoring, kosten en risico's

6.1 Informatie, monitoring en evaluatie

De invulling van de actieve informatieplicht is een verplichting. Hoe vaak daar in een jaar invulling aan wordt gegeven is afhankelijk van de (externe) ontwikkelingen. Daar valt in kwantitatieve zin vooraf niets over te zeggen. Het heeft dan ook weinig nut vast te leggen hoeveel stukken onder de noemer mondeling c.q. schriftelijk aan de raad voorgelegd worden. Daarom is het evenmin zinvol om in de jaarrekening te rapporteren over hoe (vaak) het college de raad geïnformeerd heeft.

Waarover wel afspraken gemaakt kunnen worden is de beleving van de raad. Wordt de raad tijdig en adequaat geïnformeerd conform de in de nota benoemde uitgangspunten, voldoen de P&C documenten op dit punt en geeft het college invulling aan afspraken rond de (openbaarmaking van) niet-openbare informatie. Daarom zullen college en raad ten minste ééns per raadsperiode stilstaan bij de vraag of zij verbeterpunten zien.

6.2 Kosten

De invulling van de actieve informatieplicht is onderdeel van het reguliere werkproces. De nota brengt daarop zich geen verandering in en leidt niet tot meer of minderkosten. De huidige kosten zijn niet herleidbaar of zichtbaar in de begroting.

6.3 Risico's

Aan het niet goed invulling geven van de in deze nota vermelde uitgangspunten zitten risico's. De voornaamste is dat door het niet tijdig of volledig informeren van de raad deze de controlerende en/of kaderstellende taak niet of te laat kan invullen. Gevolgen daarvan kunnen zijn dat sprake is van te late bijsturing, politieke onrust en imagoschade (krant).

Om dit te voorkomen worden de volgende maatregelen getroffen. Ten eerste zal bij de introductie van nieuwe medewerkers aan de actieve informatieplicht aandacht wordt besteed. Ten tweede zal deze nota na besluitvorming gemeentebreed worden gedeeld en geagendeerd. Tenslotte wordt bij de introductie van nieuwe raadsleden aan dit onderwerp aandacht.

Bijlage VERORDENING ACTIEVE INFORMATIEPLICHT 2010

De raad van de gemeente Apeldoorn;

gelet op de artikelen 149, 169 en 180 van de Gemeentewet;

BESLUIT:

vast te stellen de navolgende Verordening actieve informatieplicht.

Artikel 1 Informatie algemeen

1. Het college, ieder collegelid afzonderlijk en de burgemeester voorzien de raad uit eigen beweging van alle informatie die de raad nodig heeft om zijn taken te vervullen.
2. Het informeren van de raad, als bedoeld in het eerste lid, geschiedt:
 - a. tijdig via de in de gemeente gebruikelijke rapportagesystematiek;
 - b. zo volledig mogelijk, maar op hoofdlijnen en op korte, bondige wijze;
 - c. gedurende een geheel beleidsproces, waarbij gehandeld wordt overeenkomstig de afspraken die ten aanzien van het specifieke proces zijn gemaakt.

Artikel 2 Informatie bij ingrijpende gevolgen

1. Het college, ieder collegelid afzonderlijk en de burgemeester verstrekken aan de raad informatie over de uitoefening van de bevoegdheden en over externe gebeurtenissen die de huishouding van de gemeente raken, beide voor zover zij ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de gemeente.
2. Het college en de burgemeester verstrekken tevens informatie aan de raad over (voorgenomen) besluiten voor zover deze ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de gemeente. Hiervan is in ieder geval sprake indien een (voorgenomen) besluit
 - a. zodanig ingrijpende gevolgen heeft dat het niet binnen de door de raad vastgestelde financiële, beleidsinhoudelijke of procedurele (o.a. tijd en inspraak) kaders past, en/of
 - b. betrekking heeft op een beleidsterrein waar de raad nog geen kaders heeft gesteld of in voorbereiding heeft, en/of
 - c. een (majeure) wijziging tot gevolg heeft in de risico's die de gemeente loopt.
3. Voor de wijze van het verstrekken van informatie is artikel 1, tweede lid, van overeenkomstige toepassing. Als er sprake is van urgentie wordt in afwijking van het gestelde in artikel 1, tweede lid, onder b, de informatie zo spoedig mogelijk nadat het college of de burgemeester een beslissing heeft genomen dan wel van de informatie heeft kennisgenomen, aan de raad ter beschikking gesteld.

Artikel 3 Informatie voorafgaande aan besluitvorming

1. Indien het college voornemens is een besluit te nemen dat ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente en dat betrekking heeft op respectievelijk:
 - a. het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen;
 - b. het voeren van rechtsgedingen en bezwaarprocedures namens de gemeente, het college of de raad, en het verrichten van handelingen ter voorbereiding daarop;
 - c. de instelling, wijziging en afschaffing van jaarmarkten of gewone marktdagen;
 - d. het voorbereiden van de civiele verdediging;informeert het college de raad hierover uit eigen beweging voordat het besluit wordt genomen. Het college neemt geen besluit dan nadat de raad zijn wensen en bedenkingen terzake, aan de hand van een ontwerpbesluit, ter kennis van het college heeft kunnen brengen.
2. De laatste volzin van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op besluiten van het college tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Artikel 4 Wensen en bedenkingen

1. De raad neemt bij meerderheid van stemmen een besluit ten aanzien van de wensen en bedenkingen, als bedoeld in artikel 3, eerste en tweede lid, en neemt de uitkomst hiervan op in de besluitenlijst.
2. De raad verwoordt zijn reactie op een ontwerpbesluit van het college in een aan het college gerichte brief.
3. Indien de raad niet binnen zes weken na ontvangst van het ontwerpbesluit zijn wensen en bedenkingen kenbaar heeft gemaakt, wordt de raad geacht met het ontwerpbesluit in te stemmen.

Artikel 5 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag, volgend op die van de vaststelling.

Artikel 6 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als 'Verordening actieve informatieplicht'.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d. 10 maart 2011

Gepubliceerd in het Apeldoorns Stadsblad d.d. 13 april 2011

Inwerking getreden d.d. 21 april 2011

Noot:

aangezien de Verordening ongewijzigd van kracht blijft houdt deze ook nu de jaaraanduiding 2010.